

ORIËNTEER JIJ JE STAPSGEWIJS NAAR BIOLOGISCHE VEEHOUDERIJ?

Tijdens de Agridagen in Ravels bracht men in enkele seminaries een aantal onderwerpen onder de aandacht. Veehouders met interesse in biologische productie konden onder meer hun licht opsteken tijdens het seminarie bioveehouderij. Gastsprekers Sander Van Haver, bioconsulent bij het Innovatiesteunpunt, en Paul Verbeke, ketenmanager bij BioForum, brachten een overzicht van de knelpunten en kansen in diverse dierlijke sectoren. – *Sander Van Haver, Bio zoekt Boer*

Jaarlijks zijn er heel wat bedrijven die zich laten adviseren over de mogelijkheid om de stap naar bioveehouderij te zetten. De kennis over wat daarbij komt kijken, is bij het grote publiek echter eerder beperkt. Het is duidelijk dat er nog veel misverstanden over bestaan, wat maakt dat bedrijven deze piste niet bekijken omdat ze vermoeden dat er voor hen toch geen toekomst in zit. "Wie zich wil heroriënteren – in welke richting dan ook – moet zich eerst goed informeren", zegt Sander, consultant voor het project Bio zoekt Boer. "Onbekend maakt onbemind. Hoe kan je kiezen voor een specifieke productiemethode als je geen idee hebt

van wat het inhoudt? Laat je goed informeren, en neem nadien pas een beslissing." De voorbije jaren kwamen er meer dan 700 bedrijven aankloppen voor advies bij Bio zoekt Boer. Daarvan hebben 130 intussen de stap naar bio gezet. De meeste bedrijven laten zich begeleiden door een sectorspecifieke biobedrijfsbegeleider. Deze kan snel inzicht geven over de economische en technische aspecten die bij de omschakeling komen kijken. Is het financieel haalbaar? Vergroot de arbeidsbehoefte? Welke technische aanpassingen zijn nodig? Veel landbouwers hebben daarnaast vooral tijd nodig om de mentale klik te maken.

Zich verdiepen in de werkwijze, de visie achter bio leren kennen, overtuigd geraken dat het wel degelijk mogelijk is, een nieuw netwerk leren kennen, steun krijgen uit hun omgeving. Al die zaken spelen mee in het mentale beslissingsproces om al dan niet de stap te zetten. Dat kan jaren in beslag nemen. Wie het om praktische of economische redenen niet mogelijk acht om het hele bedrijf om te schakelen, kan kiezen om gangbaar en bio te combineren. Zolang er maar geen sprake is van parallelle productie. Bijvoorbeeld biologisch melkvee en gangbare varkens houden is dus een optie. Je kan het bedrijf ook in stapjes

omschakelen. Je hoeft niet meteen al de gronden aan te melden voor omschakeling. Zo kan je stapsgewijs ervaring opdoen met nieuwigheden zoals mechanische onkruidbestrijding.

Praktische knelpunten bepalen kansen

De voorbije jaren is er behoorlijk wat omgeschakeld in de melkveehouderij. Ook in de bioleghennenhoudery zijn er bedrijven bijgekomen. Die sectoren groeien vlot mee met de toenemende marktvraag. Veel moeizamer gaat het in de biovarkenshoudery, bij bioveeskippen en -vleesvee. Dat heeft diverse oorzaken. Wie wil starten met biovarkens moet zeer grote aanpassingen doen aan de stallen, niet enkel binnenin. Ook moet er een buitenbeloop worden voorzien. Dat is financieel of praktisch niet zo evident. Ook de mestafzet vormt een probleem. Biomest moet naar biogronden, en daar knelt het schoentje aangezien dat type mest niet zo gegeerd is op biobedrijven en bovendien grote volumes vormt (veel stalrest door het houden van de varkens op stro). Voor bioveeskippen is de markt beperkt: jaarlijks is er ruimte voor een aantal bijkomende stallen van elk 4800 kippen. Zo'n stal moet voorzien zijn van een kleine 2 ha uitloop. Het is een interessante neventak, maar kan geen volwaardig inkomen genereren. Vleesvee kent een moeilijke markt: de vraag is beperkt, de meerprijs eveneens. Enkel wie de kosten zeer laag kan houden, kan er iets aan verdienen. Bovendien kan je niet kiezen voor het witblauwe ras, omdat keizersneden maar beperkt toegelaten zijn.

Een bijkomende uitdaging voor de melk- of vleesveehouder vormt de mechanische onkruidbestrijding van voederteelten. Maaigewassen zijn laagdrempelig. Zo vormt gras-klaver, een teelt met tal van voordelen, de motor van elk biorundveebedrijf. Maar gewassen zoals maïs en voederbieten vragen extra aandacht en de juiste mechanisatie. Wie houdt van akkerbouwmatig werk, zal hierin een uitdaging zien.

Plan je omschakeling

Omschakelen naar bio vraagt een concrete planning. Je moet rekening houden met de omschakelingsperiode van je gronden. De uitloop van pluimvee en varkens moet 1 jaar omgeschakelen vooraleer je er kan starten met biologische productie. Bij pluimvee wordt er dan gestart met een nieuwe ronde. Zeugen

Je kan bio en gangbaar zelfs combineren. Zolang er maar sprake is van parallelle productie.

moeten vanaf dan nog omgeschakelen gedurende zes maanden. Voor de vleesveehouderij is er een globale omschakeling van de dieren en het land gedurende 24 maanden. Voor melkvee is dat opgesplitst: na 12 maanden omschakeling van het land kan je het vee aanmelden. Na 6 maanden zijn de dieren omgeschakeld. Na 18 maanden kan je dus biomelk leveren.

Dit proces kan complex zijn en vraagt een goede timing, zeker in het geval van de melkveehouderij. Laat je hierin goed begeleiden – het kan het financiële plaatje van de omschakeling sterk beïnvloeden. Bekijk ook welke steun je kan krijgen bij de omschakeling naar bio: er is een VLIF-premie van 30% voor bepaalde investeringen, je kan een gedeeltelijke terugbetaling krijgen van advieskosten en controlekosten en er is een bio hectarepremie. Meer info op www.lv.vlaanderen.be/bio.

Voor bioveeskippen is de markt beperkt.

Snelle groei in zuivel en eieren

De productie van biologische zuivel in de EU kende na een jarenlange lichte groei van 3% een plotse toename van 35% in de periode 2015-2018. Gelukkig is ook de consumptie de laatste jaren sterk toegenomen en vindt de biomelk zijn weg op de markt. Meer nog, er blijft ruimte voor bijkomende omschakelaars in de komen-

de jaren. En ander succesverhaal kennen we bij de bio-eieren. Met een marktaandeel van 14% scoort deze productgroep zeer hoog. Doordat het aantal productiebedrijven de voorbije jaren toenam, kennen we vandaag nagenoeg een evenwicht tussen vraag en aanbod.

De markt voor biogeitenzuivel doet het ook goed, al meldt coöperatie OGC dat vraag en aanbod vrijwel in evenwicht zijn en bijkomende producenten dus mogelijk even op een wachtlijst komen. De vraag naar bioschapenmelk is groter dan het aanbod, maar het rendement zou beperkt zijn wegens een lage melkprijs en productiecijfers per dier. De meeste van die producenten gaan zelf aan de slag met zuivelverwerking om meerwaarde te creëren.

Beperkte markt voor biovlees

Een iets moeilijkere markt kennen we voor biologisch vlees van runderen, varkens en kippen. Voor alle drie de sectoren is er een trage groei in consumptie. De bioconsument heeft ook de neiging om in zijn aankoopgedrag wat minder budget vrij te maken voor vlees. Op het menu staat dus geregeld een vleesloos gerecht. Niet noodzakelijk vegetarisch, maar eerder 'flexitarisch'. De grote productielanden van biologisch varkensvlees zijn Duitsland, Denemarken en Frankrijk. België is een klein broertje in dit verhaal, al geven de binnenlandse afnemers aan nog op zoek te zijn naar bijkomende producenten. De productie van biokippenvlees wordt voornamelijk geregisseerd door Belki en For Farmers Hendrickx. Ze zoeken enkel bijkomende producenten indien de marktvraag toeneemt, waardoor vraag en aanbod in evenwicht blijven en de prijs aan de boer kan worden gegarandeerd. Het gros van hun producenten bevindt zich in Wallonië. ■

Heb je vragen over de omschakeling naar bio? Neem dan contact op met de consulent bio-omschakeling van het Innovatiesteunpunt: sander.van.haver@biozoektboer.be of 016 28 61 34, of www.biozoektboer.be.

bio **ZOEKT BOER**
een gezamenlijk initiatief van Boerenbond, ABS en BioForum

Het project wordt financieel gesteund door de Vlaamse Overheid

